

Stockholms stad
Stadsbyggnadskontoret

Remissvar ”Översiktsplan för Stockholm” (dnr 2015-10143)

Svenska Teknik&Designföretagen har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på Stockholms stads översiktsplan.

Svenska Teknik&Designföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation som företräder landets arkitekt- och ingenjörsföretag. Det är i stor utsträckning företag som arbetar i tidiga skeden av samhällsbyggnadsprocessen, både med tekniska och arkitektoniska arbeten, men även i stor utsträckning analysuppdrag i samhällsplaneringen.

Svenska Teknik&Designföretagen har inte direkt åsikt om hur Stockholms stad utvecklas i enskilda stadsdelar eller avseende de olika förvaltningarna. Dock har flera av våra medlemsföretag varit, är och kommer att vara, engagerade i både stora och små stadsutvecklingsprojekt. Vi utgår från att utrymmet för en löpande dialog och kunskapsutbyte med både oss som organisation och med våra medlemsföretag kommer att vara stort och kontinuerligt.

Våra kommentarer och svar på remissen avser därför några mer övergripande frågeställningar.

1. Respekt för expertkunnande i tjänstesektorn

Stockholms stads översiktsplan är ett gediget material. Det är uppenbart att delar av underlaget både i detta och i kommande handlingar kommer att kräva expertkunnande, som i flera fall inte finns inom stadens egen organisation.

Detta är både naturligt och till och med viktigt att slå vakt om. I arbetet med komplicerad planering och samhällsutveckling krävs det kunnande och förmågor som med fördel delas med andra städer, regioner och länder.

Det är bra och värdefullt att Stockholms stad i sitt arbete, både nu och framgent, utnyttjar den expertis som i allt större utsträckning etablerats inom ramen för den moderna tjänstesektorn.

I synnerhet kommer resurserna i näringslivet att bli viktiga om stadens utveckling ska kunna hanteras förståndigt. Trycket på bostadsmarknaden är just nu mycket stort, både från boende och från politiken. Om denna planering inte hanteras förståndigt riskeras att stadens goda planering äventyras. En sådan utveckling riskerar att leda till oönskade effekter på många plan.

2. Behovet av god beställarkompetens

Det är, som anfördes ovan, viktigt att ha förtroende för expertkunnande hos exempelvis ingenjörsföretag eller arkitektkontor. Men lika angeläget är det att staden säkerställer en god beställarkompetens och en organisation som förmår att ställa rimliga och relevanta krav på sina leverantörer.

Generellt vill vi betona värdet i att staden fortsatt genom sin upphandling av tjänster av rådgivande ingenjör- och arkitekttjänster tydligt betonar kvalitet, innovation och utveckling.

Svenska Teknik&Designföretagen vill understryka att det i dagsläget inte finns anledning att rikta kritik mot Stockholms stads arbete eller kunskap i detta avseende.

Dock är vi oroliga på både kort och lång sikt för att bristen på kompetens inom vårt område, både för vår egen bransch liksom för beställarsidan, kommer att leda till konsekvenser även för Stockholms stads kompetensförsörjning på sikt.

Även om en stor del av kunnandet inom ingenjör- och arkitektområdet finns i näringslivet krävs det dessutom en kompetent beställare av dessa inte sällan komplicerade tjänster. I en stad som växer snabbt och som har höga ambitioner att kunna planera utvecklingen på ett klokt och hållbart sätt är det mycket angeläget att säkerställa att beställarorganisationen är väl bemannad och med god kunskap om teknikutveckling, affärsformer och juridik.

I linje med detta finns också en oro i att ingenjör- och arkitekttjänster handlas upp via olika mäklartjänster. Det är en utveckling som sannolikt står i strid med Lagen om offentlig upphandling, men som även har en lång rad negativa konsekvenser för både kvalitet och långsiktig utveckling. En sådan förändring av Stockholms stads upphandling av ingenjör- och arkitektföretag hade varit mycket olycklig.

3. Den digitala utvecklingen

Översiktsplanen berör den digitala utvecklingen, men det finns mycket som talar för att digitaliseringen kommer att få betydligt större konsekvenser för stadens utveckling än det som berörs i planen.

Trafikplanering, handelsområden och teknisk infrastruktur är tre områden som kan beröras och ändras betydligt jämfört med vad vi vet idag.

Förvisso är det omöjligt att nu veta vad denna utveckling kommer att medföra, men det är angeläget att noga följa utvecklingen och ha en god beredskap för att dra nytta av och samspela med teknikutvecklingen.

Svenska Teknik&Designföretagen rekommenderar Stockholms stad att hitta former för att både experimentera med och noga följa den digitala utvecklingen, för att dra nytta av fördelarna och säkerställa att annan planering samspelar väl med utvecklingen.

4. Globaliseringens konsekvenser

Även globaliseringens och den globala urbaniseringen berörs kort i översiktsplanen, men borde även den få vara ett område som följs extra noga.

Globala trender inom samhällsbyggnadsområdet kommer att få större utrymme, kompetens från andra länder kommer allt oftare in i svenska projekt, ofta i samverkan med svenska aktörer, och etablerade juridiska ramverk kan komma att utmanas.

I detta avseende vill Svenska Teknik&Designföretagen betona att de standardavtal som i dagsläget är väl etablerade vid upphandling av tekniska tjänster och arkitekturtjänster, i synnerhet ABK, innebär både en bra balans mellan många olika intressen och leder till låga transaktionskostnader. En ökad grad av internationalisering bör inte medföra att väl fungerande arbetsformer och juridiska ramar överges lättvindigt.

Svenska Teknik&Designföretagen rekommenderar att Stockholms stad säkerställer och stärker dialogen med viktigare städer i vår omvärld, för att stärka kunskapsutbyte och utvecklingsplaner.

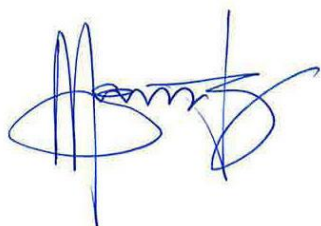
5. En ständigt föränderlig stad

Stockholm genomgår just nu en snabb förändring och utveckling, vilket ställer krav på både planering och ledarskap.

Översiktsplanen är i det avseendet ett viktigt verktyg. Men lika viktigt kommer att vara det ledarskap och de ständiga revideringar, stora som små, som kommer att krävas i takt med att planeringen omsätts i verklighet och i takt med att samhället utvecklas.

Det löpande utvecklingsarbetet kommer att kräva både ett politiskt ledarskap, ett löpande samtal med medborgare och näringsliv, men – vilket i vårt fall är extra angeläget – en bra dialog med de experter som på olika sätt besitter nödvändig kompetens.

Stockholms stads översiktsplan är ett bra verktyg för samtal och långsiktigt politiskt arbete med stadens utveckling. Men det är också viktigt att dokumentet efter samråd och beslut blir ett levande dokument som erbjuder flexibilitet för ett samhälle i snabb utveckling.

Magnus Höij
den 2 januari 2017